

SÅ BYGGER DU EN GRÖNLANDSPADDEL

Verktyg som behövs:

blyertspenna linjal sticksåg hyvel rasp

I DEL TRE AV PADDELBYGGARSKOLAN ÄR DET DAGS ATT FÄRDIGSTÄLLA PADDELN GENOM ATT SLIPA OCH YTBEHANDLA DEN. MÅNS LANGERT BERÄTTAR HUR.

Nu har vi kommit fram till sista delen av hur man snidar sin egen pagaj, en grönlandspaddel. Du har förmodligen något framför dig som ser ut som en lite grovt tilltyxad paddel. Det vi gjorde sist i förra numret var att forma den med raspen. Nu övergår vi till slippapper, och börjar med ett grovt papper på cirka 60 eller 80. Slipa hela paddeln tills den blir jämn och fin; alla repor som raspen orsakat måste bort nu, att få bort dem senare med ett finare slippapper tar väldigt lång tid. När paddeln känns slät och len är det dags att byta slippapper till något finare, cirka 120 eller 150 är lagom. Gör om hela proceduren en gång till och tyckte du paddelns yta var slät tidigare så kommer du att upptäcka att det är först nu som den blir riktigt len.

När du nu har gått över paddeln med fint slippapper och den är så len och fin som den bara kan bli, så ska vi faktiskt förstöra det hela genom att blöta ner den! Genom att göra det så reser sig träfiberna och ytan blir något skrovlig igen. Då tar vi det fina slippappret igen och går mycket försiktigt fram för att med lätt hand slipa ner fiberna som har rest sig. Var försiktig här så du inte slipar i själva träet, utan bara slipar ner de resta träfiberna. Innan man slipar måste förstas paddeln ha torkat ordentligt, och för att skynda på det kan man med fördel använda en hårtork. Upprepa denna procedur ytterligare två till tre gånger för att vara riktigt säker på att alla fiberna är nedslipade, vi vill ju inte att oljan vi lägger på sen ska orsaka att fibrer reser sig och paddeln blir skrovlig.

Här med lite mer "kantig" bladspets. Gran, ceder och med kanter & spetsar förstärkta med ask.

Olja

När så paddeln är slipad och fin så är den väldigt känslig för smuts, repor och väta. Om man gillar att paddeln har patina och ser lite gammal ut, så behöver man inte nödvändigtvis lägga på något ytskikt. Men om man vill att den ska hålla sig snygg länge och dessutom stå emot väta bättre, så gör man bäst i att skydda den med olja. Att lacka den är ingen bra idé då lacken gör paddeln halare att hålla i, och med all säkerhet kommer det att flagna vad det lider och då får man slipa ned hela paddeln och lacka om den.

Kinesisk träolja (tung tree oil) är en bra djupträngande olja, annars ger kokt linolja också bra skydd och fin finish. Späd den i så fall med 10 till 20 procent balsamterpentin, oljan blir då lite tunnare och tränger bättre in i träet.

Dränk en trasa av bomull eller en tuss stålull med olja och arbeta in i träet, snåla inte. Stålullen har en lätt slipande funktion så var försiktig så du inte tar i för hårt. För att ge träet chansen att suga åt sig ordentligt av oljan är det viktigt att paddeln är riktigt torr när du börjar. Låt oljan sugas in under några minuter (olika oljor kan ha olika lång torktid, läs på förpackningen vad som gäller) och torka sen av överflödet med en torr bomullstrasa. Vi vill inte att det ska vara så mycket olja kvar att det bildas en hinna på den när den torkar. Låt sen paddeln stå och torka över natten eller så och upprepa inoljningen ett par gånger tills träet är helt mättat.

Grattis, du har nu gjort en grönländspaddel!

Underhåll

En paddel i trä bör hanteras som just en paddel i trä, även fast den är noggrant inoljad. Också plast åldras ju av att utsätts mycket för väder och vind, men trä är många gånger känsligare. Eftersom paddeln till sin natur kommer att utsättas för väldigt mycket väta och fuktiga miljöer, så gör man bäst i att ta hand om den så

gott det går för att hålla den snygg och fin. Då kan den följa med på dina paddelturer under många år framöver. Det är egentligen två saker man ska tänka på; olja in paddeln regelbundet och förvara den inomhus när den inte används. Slarvar man med inoljningen och dessutom lämnar den ute vid kajaken när den inte används, så kommer den snart att se glåmig ut och kanske utveckla ytsprickor. Inoljning kan man inte göra för mycket av och ju mer man använder paddeln desto oftare kan man olja in den. Första tiden kan man med fördel olja in den en gång i veckan, framförallt om den används regelbundet. Sen kan man gå över till någon gång i månaden för att sen övergå till underhållsinoljning ett par tre gånger per år. Men som sagt, hellre för ofta än för sällan för om den har börjat se lite bedagad ut, får man slipa ned den och börja om från början för att ge den sin lyster tillbaka.

Laminerade och förstärkta pagajer

Den paddel vi gjort nu är ganska enkel till sin natur; hyvlad ur ett enda stycke trä, eller kanske på sin höjd laminerad på längden för att undvika genomgående kvistar. Vill man ta sitt pagajsnidande till nästa nivå så är det bara fantasin som sätter gränser för hur man kan laminera kombinationer av olika träslag på längden och bredden, för att få fram den egenskap eller det utseende man vill ha. Att förstärka bladkanter och spetsar i ett avvikande träslag kan vara ett sätt att både förbättra konstruktionen och få en vackrare paddel.

En enklare pagaj hyvlad ur ett stycke kvistfri furu och inoljad med kinesisk träolja

Som nämnts tidigare så är gran och ceder (Western Red Cedar) populära träslag i sammanhang som detta, då de är både relativt lätta och starka. Att kombinera dessa två blir vackert då granen är ett väldigt ljus träslag, medan ceder får en mörkt röd nyans när det är inoljat. Bladkanter och spetsar är ju extra utsatta på en paddel, framförallt om man paddlar vintertid då det finns isflak i vattnet som bladet måste forcera. Ett sätt att hantera det problemet är att förstärka paddelns kanter och spetsar med något extra hårt träslag, till exempel ek eller ask. Man laminerar då smala "lister" utmed kanter och spetsar, men gör dem inte för tjocka då dessa träslag är förhållandevis tunga. Ett annat sätt att förstärka bladspetsarna är att lägga på ett lager med epoxylim. Man kan då även blanda i lite vitt pigment för att få ett lite autentiskt utseende, inuiterna hade ibland ben som förstärkning av spetsarna.

När du nu ger dig iväg på din första tur med pagajen så ge det en chans och miss-trösta inte om det känns ovant. Om man inte har paddlat med grönländspaddel tidigare så kan det nästan kännas som att paddla med ett kvastskäft i början, det händer liksom inget när man sätter paddeln i vattnet. Tekniken skiljer sig en del från hur man hanterar en europapaddel eller en vingpaddel, i nästa nummer av Paddling tittar vi därför närmare på paddelteknik med grönländspaddel.

Bygga egen GP

Nr 1, 2012 – Komma igång
Nr 2, 2012 – Fortsättningen
Nr 3, 2012 – Slutförandet